

- för alkoholbruk, missbruk och skador. En forskningsöversikt. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, 1991.
7. Simpson DD, Joe GW, Lehman WEK, Sells SB. Addiction careers: Etiology, treatment, and 12-year follow-up outcomes. *Journal of Drug Issues* 1986; 16: 107-21.
  8. Olsson O. Liberalisering av narkotikapolitiken. En översikt av forskning och undersökningar om en restriktiv narkotikapolitik. Stockholm: Folkhälsainstitutet och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, 1995.
  9. Alkohol- och narkotikautvecklingen i Sverige. Rapport 95. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, 1995.
  10. Estrada F. Drogvanor bland värnpliktsinskrivna. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, 1994.
  11. Olsson O. Tillförlitligheten i undersökningar av skolelevers och värnpliktigas drogvanor. Ett valideringsförsök med hjälp av registerdata. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, 1992.
  12. Utredningen om narkotikamissbrukets omfattning (UNO). Tungt narkotikamissbruk – en totalundersökning 1979. Stockholm: Socialdepartementet, 1980.
  13. Olsson O, Byqvist S, Gomér G. Det tunga narkotikamissbrukets omfattning i Sverige 1992. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, 1993.
  14. Blomdahl U, Kågeson P. Drogfri gård. En analys av bruket av beroendeframkallande medel på ungdoms- och fritidsgårdar. Förslag till åtgärder. Stockholm: Riksförbundet Sveriges fritids- och hemgårdar, 1974.
  15. Bejerot N. *Addiction and society*. Springfield: Charles C Thomas, 1970.
  16. Lindberg J. De »legala» narkomanerna. En studie av dr SE Åhrströms patientgrupp. I: Narkomanvårdskommittén. Narkotikaproblemet. Socialmedicinska och kliniska undersökningar. Stockholm: Socialdepartementet, 1969: 345-403.
  17. Olsson O. Rubricering, praxis och påföljder vid narkotikamål 1969-1979. I: Brottutvecklingen. Lägesrapport 1980. Stockholm: Brottförebyggande rådet, 1980.
  18. Narkotikakommissionen. Samordnad Narkotikapolitik. Stockholm: Socialdepartementet, 1984.
  19. Aktionsgruppen mot narkotika. Vi ger oss aldrig. Stockholm: Socialdepartementet, 1991.
  20. Käll K, Engström A, Julander I, Krook A, Stendahl P, Struve J. Heroin nu huvuddrog bland nya missbrukare. *Läkartidningen* 1996; 93: 459-61.

Elektronisk övervakning av foster hindrar inte CP

Fokuseringen på de sällsynta fallen av cerebral pares orsakade av fostersfyxi under förlossningen har avlett forskarnas intresse från andra, och viktigare, faktorer som kan bidra till störd utveckling eller hjärnskada. Det hävdar fyra amerikanska forskare som studerat abnorma fynd vid elektronisk övervakning av fostrets hjärtverksamhet hos 78 barn med cerebral pares och 300 kontroller, samtliga med födelsevikt på minst 2 500 g.

Risken för cerebral pares var visserligen förhöjd hos foster som under förlossningen drabbades av multipla sena decelerationer och minskad slag-tillslag-variation i hjärtfrekvens. Om sådana tecken skulle få utbredd användning som indikation för kejsarsnitt kan man emellertid göra mer skada än nytta, eftersom 99,8 procent av de barn som hade dessa riskfaktorer i studien inte drabbades av cerebral pares.

Åtskilliga studier tyder nu på att fallen av cerebral pares till 10-20 procent kan bero på situationen under förlossningen och till 10 procent på händelser efter födelsen. Men omkring 70 procent är oförklarade. Och trots alla ansträngningar under de senaste 25 åren, med bättre mödranhälsovård, minskat trauma vid förlossningen och ökad användning av kejsarsnitt i högriskfall, är frekvensen av cerebral pares oförändrad, omkring två fall per 1 000 barn efter fullgången graviditet.

N Engl J Med 1996; 334: 613-8, 660-1.

Omeprazol tycks öka risken för Campylobacter-infektion

En brittisk fall-kontrollstudie tyder på att de som använder omeprazol löper ökad risk att få klinisk infektion med *Campylobacter*. Tidigare vet man ju att magsyra skyddar mot infektioner och att patienter med nedsatt syraproduktion på grund av operation eller bruk av H₂-receptorantagonister liksom efter antibiotikabruk är mer sårbara för salmonella.

I studien jämfördes 211 *Campylobacter*-infekterade patienter med dubbelt så många köns- och åldersmatchade kontroller, samtliga minst 45 år gamla. Bruk av omeprazol under månaden före infektionen ökade risken tiofaldigt, medan användning av antibiotika två till tolv månader före infektionen fördubblade risken. *Campylobacter* är mer syrakänslig än salmonella, och det fak-

tum att man i denna studie inte fann någon riskökning i samband med H₂-antagonistbruk eller magsäcksoperation kan bero på att dessa behandlingar inte dämpar syraproduktionen så kraftigt som protonpumpshämmare.

BMJ 1996; 312: 414-5.

Missionärer och sniglar i kolesterolscreeningen

Kampen mellan missionärerna, dvs de som predikar kolesterolscreeningens välsignelser, och sniglarna – de återhållsamma eller vantrogna – kan nu ta avstamp i nya kliniska riktlinjer från American College of Physicians. I underlaget för råden dras bl a slutsatsen att screening och kolesterolsänkning är värdefullast i populationer med på kort sikt hög risk att dö av koronar hjärtsjukdom, dvs de som överlevt hjärtinfarkt samt medelålders män med flera riskfaktorer för hjärtsjukdom. I dessa grupper tycks kolesterolsänkning vara både effektiv och kostnadseffektiv, men i andra populationer är nyttan med sänkning mycket mindre eller osäker.

Bland asymtomatiska medelålders män kan kolesterolsänkning minska risken för koronarsjukdom, men att livet förlängs har inte visats för den gruppen utan enbart för patienter med symtomgivande sjukdom.

I råden om kolesterolscreening läggs därför tonvikten vid lipidanalys hos riskgrupper, som patienter med känd hjärt- eller kärlsjukdom. Endast vid misstanke om ärftlig lipoproteinrubbing eller minst två andra riskfaktorer är screening med tanke på primär prevention motiverad för män under 35 år och kvinnor under 45 år. Det finns inte underlag för att ta ställning för eller emot screening i åldersgruppen 65-75 år, och för äldre individer kan screening inte rekommenderas.

Rubrikens syftning på missionärer och sniglar kommer från en ledarskrift som försöker balansera mellan de relativt återhållsamma råden om screening och en samtidigt publicerad artikel som häftigt angriper riktlinjerna. Dessa har nämligen en konkurrent i andra amerikanska råd från National Cholesterol Education Program (NCEP), som innebär att alla över 20 år bör hålla kontroll på sina kolesterolvärden. Enligt NCEP är det underbehandling som är problemet, inte några risker med utbredd användning av kolesterolsänkande medel.

Ann Intern Med 1996; 124: 505-8, 513-31.